

Kitabu cha Danieli - Nambari Ishirini

Daniele ng' Ibuku Iya Kuswekunula: Kuswekunulwa kwa Kitambala kya Unabii kya Kunyoola ni Kugwa kwa Bunyumba bwa Butemi

Jeff Pippenger
2023-12-15

Munyanya White akunze kugaragaza ko amasomo y'ubuhanuzi akwiriye gusobanukirwa agaragazwa mu kuzamuka no kugwa kw'ubwami.

“Da millatên ku radibin û diherikin, wekî ku di pirtûkên Danyêl û Vahyê de bi eşkereyî hatiye diyarkirin, em divê fêr bibin ku rûmeta tenê derveyî û cîhanî çiqas bênirx e. Babîl, bi hemû hêz û mezinahiya xwe re, ya ku cîhana me ji wê demê vir ve tu carî mîna wê nedîtiye,—hêz û mezinahiya ku ji gelê wê rojê re ewqas domdar û mayînde xuya dikir,—çawa bi tevahî winda bûye! Wekî ‘gulê giya,’ ew ji nav çûye. Aqûb 1:10. Herwiha padîşahiya Med û Faris, û padîşahiye Yewnan û Romyê ji nav çûn. Ê her tiştê ku Xwedê wekî bingehe xwe tune be, wisa ji nav diçe. Tenê ew tiştê ku bi armanca Wî ve girêdayî ye, û karaktera Wî tede derdikeve holê, dikare bimîne. Prensîbên Wî tenê tiştên muhkem in ku cîhana me wan nas dike.”
Pêxember û Padîşah, 548.

، نوارد نایشی نادن درکارکشائی و لایناد یناکه کو و تر مپ مل مک ینان یش نایش وهئی ینامراد و یناش کلّه
مب نۆل باب ینامراد . ین یش ئپ یه وهن دن ئوخ و ب تسار یکه ی وهن ووبکی زن و ب هی گن رگ یدن هوان
نۆل باب ، جن ئپ یش مب لایناد مل نایشاپ . موارکپی ت هزای یش مب نووبادی مپ مل دورمن یل هباب ینامراد
مل یرتاود ینامراد و ، 538 یل اس مل تال مسد و ب یناش کلّه مل یت ه یاپاپ یووژ ئم . تئ وه که مرابوود
ینۆل باب ین یش ئپ مب یت ه یاپاپ یز ئه مکنوچ ، مۆل باب یی اتۆک ینامراد یپی ت اهموره ، 1798
یرای دی وهئی یی اتۆک ینامراد هژ ه یش مب ندرکارکشائی و ، تهوهک اد 1798 مل یت ه یاپاپ . هی ینا حوړ
رووکاب یاشاپ کمو ادئو مل مک ، یت ه یاپاپ ، جن ئپ و لچ یت ه یائی و ، هزای یش مب لایناد مل . تاکه
تاده دووړ اده تاک و مل ممه ئی . تادی ته ممرای تئ به س مک یه وهئی ئ به تئ دی ئوخ یی اتۆک مب ، هوارد نایشی ن
یش مب یکه ی یت ه یائی و ، هزای یش مب یجن ئپ و لچ یت ه یائی مکنوچ ، تئ رخ مداد مهن درکی قات یهوام مک
ن. مهن نایشی ن ووژ ئم نامه ، هزاود .

Na akapanda mahema za jumba lake kati ya bahari katika mlima mtakatifu wa utukufu; lakini atafikia mwisho wake, wala hatakuwa na msaada. Na wakati huo Mikaeli atasimama, yule mkuu aliye mkuu, asimamaye kwa ajili ya wana wa watu wako; tena kutakuwapo wakati wa taabu, mfano wake haujapata kuwapo tangu lilipoanza kuwapo taifa hata wakati uo huo; na wakati huo watu wako wataokolewa, kila mtu atakayeonekana ameandikwa katika kile kitabu. Danieli 11:45, 12:1.

Ujumbe wa malaika wa pili umejengwa juu ya ukweli kwamba Babeli imeanguka mara mbili. Babeli halisi, inayowakilishwa na Nimrodi na Belshaza, ilianguka mara mbili; na Babeli ya kiroho ilianguka mwaka 1798, nayo huanguka tena wakati muda wa rehema kwa wanadamu unapoisha.

Kandi kulunda kanelo kano, kakatya nti, Babuloni agudde, agudde, ekibuga ekyo ekinene, kubanga kyanywesa amawanga gonna omwenge ogw'obusungu bw'obwenzi bwakyo.

Okubikkulirwa 14:8.

Anghel wa kawiiiri kwa Babuloni katika malaika wa pili hutoa msingi wa kiunabii wa kutambulisha kurudiwa kwa maneno na vifungu ndani ya Maandiko kuwa ishara ya ujumbe uliunganishwa wa malaika wa pili na Kilio cha Usiku wa Manane. Pia hudumisha kanuni iliyotambuliwa na Dada White, kuhusu kwamba kujifunza unabii kunapaswa kutegemeza juu ya kuinuka na kuanguka kwa falme zilizowakilishwa katika vitabu vya Danieli na Ufunuo. Hili linaonyesha wazo la kwamba, ili kuelewa kuanguka kwa Babuloni, mwanafunzi wa unabii lazima alete pamoja kuanguka kote kwa Babuloni, “mstari juu ya mstari,” ili kuthibitisha ujumbe sahihi wa kiunabii wa kuanguka kwa mwisho kwa Babuloni.

Babilon kuanguka mara mbili katika ujumbe wa malaika wa pili, kumetegemewa juu ya kanuni ya kiunabii itambuayo kwamba kweli huthibitishwa kwa ushuhuda wa mashahidi wawili. Kurudiwa mara mbili kwa kuanguka kwa Babiloni ndani ya ujumbe huo kunawakilisha mbinu ya kiunabii inayotambuliwa katika Biblia kama mvua ya masika. Mbinu hiyo takatifu, ambayo ndiyo mvua ya masika, ni matumizi ya kuleta pamoja mistari mbalimbali ya unabii “amri juu ya amri.” Inapotumiwa na mwanafunzi wa unabii, mbinu hiyo huuthibitisha “ujumbe” wa mvua ya masika. Ujumbe wa mvua ya masika unaothibitishwa kwa matumizi ya mbinu hiyo takatifu, baadaye hutangazwa katika historia za kiunabii zilizounganishwa za malaika wa pili na Kilio cha Usiku wa Manane. Hili lilikuwa kweli katika historia ya mwendo wa malaika wa kwanza, na ni kweli leo, katika historia ya mwendo wa malaika wa tatu.

لباب وج یہی ہے ترک یگدن ئامن یک ری کل سڑا یک خیرات چن اپ روا راچ بابا بے ک باتک یک لای ناد
رہپ روا ، ےہ اترک رضند کو بن سی م راچ بابا یگدن ئامن یک س ج ، ےہ طیح م رپ زاغاً روا جورع بے ک
رک لم ہونود ہی ۔ ےہ اترک رضش لب سی م چن اپ بابا یگدن ئامن یک س ج ، رپ ماچن ا روا طوقس بے ک لباب
لای ناد وک ری کل یتوبن یلاو ینوہ ادیپ ےس باوبا و د نا سی ےہ ترک ادیپ ری کل یتوبن یہ کی
۔ ےہ اچ ایک مئاق ماغیپ اک شراب یرخا مکات ، ےہ اناج ایک قبطنم رپ نیت ات کی بابا بے ک

[illegible]

Noola, eno eno yaka Daniel pakuna talo be talo-lima na-alu iya noho, ima yoka vaa mete yaka ndaa lali no-ndu, yaa nde uwi mbara; kene, ndaa lali no-ndu ndu mbehe, ima yoka vaa mete yaka ndaa lali no-ndu mbara.

مب مک ووب موئی یتہی یدۆتیم، مموود و مکہی یتشیرف یوژنم یگنرگ یکہی میناشین وئی نہی الہل میناسای وئی. ارکھد یتہی ارمنئون مینارمبم غئیپ یومنادکئیل وپ رلیم مایل یو یناکاسای ایمایمپ موژنم وئی وپ ایمایمپ وئی و، وھش موین یمکھراواہ ایمایمپ یومن یسان وپ ننتامراکمب مومناوایمپ کھو مک ہئ موئی یتہی یدۆتیم، مہئیئس یتشیرف یوژنم یگنرگ یکہی میناشین. ووب ییادو یناراب

مایل یو ین اکاسای ل هگل تی بده من ای اسای وهی . تی رکه دی ته یارهن یون «ن اکهن ارهمه غیپ لیلک»
یاتسئی یووژیم ل ویشوین یه کمر او اه ایمایهپ یوهن یسان و ب نئردن ئه بر اکهب موکئپ رلیم
یناژور یی او د یناراب ایمایهپ ، تی رزمهداد موهن ای اسای وهی یوهب اتسئی مک ایمایهپ وهی و ، ادهمئی
یته یارهن یون یومز یل هژای یهن ارهمه غیپ یووژیم ل یکشه ئپ یناراب رلیم ین اکاسای . هی اتوک
یووژیم ل یی او د یناراب ، موهن بدهوک «ن اکهن ارهمه غیپ لیلک» ل هگل مک من ای اسای وهی و ، نه که ده
نه که ده یته یارهن یون یومز یل هژای یهن ارهمه غیپ

Mvua ya mwisho ndiyo mbinu inayotumiwa kuzaa ujumbe. Wapo wale wanaodanganyika kwa sababu wanatafuta uzoefu wa mvua ya mwisho, bila kwanza kuatafuta ujumbe unaozalisha uzoefu huo. Mekanisa ya Kipentekoste ya Ukristo ni mfano wazi wa udanganyifu huo. Aina iyo hiyo ya mwelekeo mpotovu inawapata pia wale wanaoutafuta ujumbe wa mvua ya mwisho, lakini wanakataa kutafuta mbinu inayoitambulisha na kuuthibitisha ujumbe wa mvua ya mwisho. Pasipo mbinu sahihi, ujumbe sahihi hauwezi kutambuliwa. Pasipo ujumbe sahihi, uzoefu sahihi hauwezekani kabisa.

Vatovika ya téla ta-Bíblia vayisónua kuli va-ngi, sababu va-tuúta ku-kéngela uwezekáni wá kucha kuli njíla yimwé ya sawá ya ku-sóma Bíblia, na kucha kuli njíla nyingi za makóso za ku-sóma Bíblia. Njíla ya makóso ya ku-sóma Bíblia, yó yá kúsalulua sana kuluta zóse, ni ku-tumáini maáni ga va-ntu va-ngi paá Biblia yi-fúndisa. Híli ni díabo ya kawaida sana kwa va-ntu, hata kila kanísa yi-pánga mfumo wa ku-shughulikia hitaji hili lya uongo lya ku-dháníawa kwa makúndi gáo. Hitaji hilo lya uongo, li-zála kazi ya uongo ya ku-simika mfumo wa viongozi va-nyólówa kucha wataálamu va kiroho va ufahámu wa Biblia, va-lío wa-ta-elekeza sawasawa ufahámu wa kundi lya pasi na mafunzo. Bíblia kweli yi-tája mfumo uliopángika vyema sana kwa muundo wa kanísa, unao-jumúisha wazée, manabii, na walimú; lakini Bíblia haijapata hata mara moja ku-ridhia upotévu wa mpangilio wa kanísa unao-zalisha mfumo wa viongozi va-liowékwa wakfu ili ku-bainisha ni kipi kilicho kweli au kisicho kweli, na baada ya hayo, ni nani aliye mzushi na nani asiye mzushi.

Mwiike kusoma ili ujionyeshe kuwa umekubaliwa na Mungu, mtenda kazi asiyehitaji kuona aibu, ukiligawa sawasawa neno la kweli. 2 Timotheo 2:15.

Omukulembeze w'ekkanisa asaana okubuulirira, okunenya, okuyigiriza n'okukuuma ku njigiriza ez'obulimba n'abo abazisikiriza; naye buli omu ku ffe atee kwa "okunyiikira okuyiga" alyoke "alabikise ng'akkirizibwa eri Katonda," ng'"agabanya bulungi ekigambo eky'amazima." Mu kukola bwe tutyo, kiteekwa tumanye enkola Bayibuli gy'eraga ng'eyo yennyini ennuṅṅamu ey'okugabanya obulungi ekigambo eky'amazima. Ekitabo kya Isaaya kiteeka ensonga zino mu mbeera y'enkuba ey'oluvannyuma, era kyennyini eyo gye tunaatandikira.

Munkulo ula, Yehowa na panga yakwe ya makali, ya nene, na ya nguvu, akamuadhibu Lewiyathani, nyoka mwenye kukimbia upesi, naam, Lewiyathani, nyoka mwenye kujipinda; naye atamuua lile joka lililo baharini. Katika siku ile mwimbeni juu yake, "Shamba la mizabibu la divai nyekundu." Mimi, Yehowa, ndimi nilindaye; nitalitia maji kila wakati; asiye mtu akalidhuru, nitalilinda usiku na mchana. Ghadhabu haimo ndani yangu; ni nani atakayeniwekea miiba na michongoma vitani? Ningepeka katikati yao, ningezitekeza pamoja. Au na ashike nguvu zangu, apate kufanya amani nami; naye atafanya amani nami. Atawafanya

wale watokao kwa Yakobo kuota mizizi; Israeli itachanua na kuchipua, nayo itaijaza uso wa dunia matunda. Je! amempiga yeye kama alivyowapiga wale waliompiga? au ameuawa sawa na machinjo ya wale waliouawa naye? Kwa kipimo, hapo ichipuapo, utashindana nayo; huizuia pepo yake kali siku ya upepo wa mashariki. Kwa sababu hii basi uovu wa Yakobo utatakaswa; na hili ndilo tunda lote la kuondoa dhambi yake; afanyapo mawe yote ya madhabahu kuwa kama mawe ya chokaa yaliyopondwapondwa, maashera na sanamu hazitasimama tena. Lakini mji wenye ngome utakuwa ukiwa, na makao yataachwa, na kuachwa kama jangwa; ndama atalisha huko, naye atalala huko, na kuyala matawi yake. Matawi yake yakinyauka, yatakatwa; wanawake watakuja na kuyatia motoni; kwa maana ni watu wasio na ufahamu; kwa hiyo yeye aliyewaumba hatawahurumia, naye aliyewafanya hatawaonyesha neema. Tena itakuwa katika siku hiyo, ya kwamba Yehowa atapepeteta kutoka mkondo wa huo mto mpaka kijito cha Misri, nanyi mtakusanywa mmoja mmoja, enyi wana wa Israeli. Tena itakuwa katika siku hiyo, ya kwamba tarumbeta kuu itapigwa, nao watakuja waliokuwa karibu kuangamia katika nchi ya Ashuru, na waliofukuzwa katika nchi ya Misri; nao watamwabudu Yehowa katika mlima mtakatifu huko Yerusalemu. Isaya 27:1–13.

Mu bitabo byabanje, twakomeje kugaruka ku “ibendera” rishyirwaho hejuru kugira ngo rihamagare abandi bana b’Imana bave i Babuloni. Umurongo wa nyuma w’igice cya makumyabiri na karindwi cya Yesaya uvuga umurimo w’iryo bendera ubwo uvuga uti: “impanda ikomeye izavuzwa, maze bazaze abari hafi kurimbukira mu gihugu cya Ashuri.” Ashuri ni ikimenyetso cya Babuloni mu minsi y’imperuka, kandi abumva ubutumwa bw’imbuzi bubahamagarira kuwa i Babuloni muri uwo murongo, baza gusenga hamwe n’abagereranywa n’abihumbi ijana na mirongo ine na bine, baherereye mu buryo bw’ubuhanuzi “ku musozi wera i Yerusalemu.”

ی مہوود ی گنہد ادیئت ہی مژور وہی مک، «مژور وہی» «تادمدور مہی ادہژور ول»؛ بتئلد مکہتہی ای وہی یواوتہی مویچراوچ، تاکہد رلد لباب مل ادوخ یہکی دین ال ادن، مدژہہ ی شہب ی مہن درکارکش ای یواد کئ تاک، تاکہد راواہ ادمہمہش کہی یاس ای مل، مدژہہ ی شہب ی مہن درکارکش ای ی مہوود ی گنہد. ہی شہب بتئردنئ ہد دای مہب روت.

我又听见从天空上有另一个声音说：“我的民哪，你们要从那城出来，免得与她一同有罪，免得受她所受的灾殃。因为她的罪恶滔天，上帝已经想起她的不义。”启示录 18:4, 5.

Ysaya sura ya ishirini na saba huanza kwa kuitambulisha siku ile ile ambayo sura hiyo huimalizia, inaposema, “Katika siku hiyo Bwana kwa upanga wake mkali, mkubwa, na wenye nguvu atamwadhibu leviathani, nyoka mwepesi; naam, leviathani, nyoka aliyejipinda; naye atamwua yule joka aliye baharini.”

Mu gihe c’itegeko ry’Imana ryo ku wa Mungu, urubanza rw’Imana rikorwa, rw’igihano kandi rw’ihōra, rutangura kugwa ku bwami bw’igisato (Ishirahamwe Mpuzamakungu), inyamaswa (ubupapa) n’umuhanuzi w’ikinyoma (Reta Zunze Ubumwe za Amerika). Mu gihe c’itegeko ryo ku wa Mungu, umuhanuzi w’ikinyoma aratsindwa nk’ubwami bwa gatandatu bwo mu buhanuzi bwo muri Bibiliya, kandi ubuhakanyi bw’ihugu buvyara ugusenyuka kw’ihugu. Itegeko ryo ku wa Mungu ni ho imanza z’Imana zikorwa zitangura kugwa ku gisato, ari co Satani (kandi ubwami bwiwe bwo kw’isi bugaragazwa nk’igisato), ku nyamaswa no ku muhanuzi w’ikinyoma. Ni igihano kigenda kirakurikirana, gitangurira ku itegeko ryo ku wa Mungu. Intango n’iherezo

vy'igice ca makumyabiri na ndwi ca Yesaya ni itegeko ryo ku wa Mungu, kandi ico gice kigereranya ingingo zihariye zifitaniye isano itaziguye n'amateka ashikana kuri iryo tegeko ryo ku wa Mungu kandi agakurikiraho.

Chitwe tukesunga kitabo kya makumi yabili na cinelubali, pantu cilebika icakufwanikishapo ca bupolofita pa fitabo ifya makumi yabili na cine lubali na makumi yabili na cine cenda. Muli ifyo fitabo tukamona incendele ya mfula ya kulekelesha nga ni nshila yakucitilamo, iyo ikatulekelesha ukumfwa ubulemu bwa kulambika pa mulu pa fitabo fitandi na fitanu ifya kwa Daniele pa fitabo fitatu fya kutandikilapo ifya kwa Daniele. Panuma ya kutila Esaya, mu kitabo ca makumi yabili na cinelubali, aishibukisha intandilo ya kupanikwa kwa nkumbu ukulakonka pa bwami bwa cilende, alembapo ukuti muli iyo nshita ya nshita, abantu ba kwa Lesa balailwa ukuti, "imbileni ena." Imbileni nani?

Abā j́ike aja a-nyé àbā nà úkpòk ikwò ñnyìn ahu, kà mmò ẹkù “ubj́am mmanya-ufon̄, oro Obong anamde ndibop.” Akùkò ubj́am ahu edi akùkò ndorò ikòt Abasi, ẹdòhò ke mbù Isaiah ọdòhòde enye ke isua ise.

Ndzi ta yimbelela sweswi risimu ra murhandziwa wa mina hikwalaho ka nsimu ya yena ya madiriva. Murhandziwa wa mina a a ri ni nsimu ya madiriva entshaveni leyi noneke swinene; naswona a yi biyele, a susa maribye ya yona, a yi byala hi mirhi ya madiriva leyinene ngopfu, a aka xihondzo exikarhi ka yona, a tlhela a endla xikamelo xa ku kandziyela wayini endzeni ka yona; kutani a langutela leswaku yi humesa madiriva, kambe yi humesa madiriva ya nhova. Kutani sweswi, n'wina vaaki va Yerusalema, na n'wina vavanuna va Yuda, ndzi kombela leswaku mi avanyisa exikarhi ka mina ni nsimu ya mina ya madiriva. Hi xihi lexin'wana lexi a xi nga ha endlwa eka nsimu ya mina ya madiriva lexi ndzi nga xi endlaka eka yona? Hikwalaho ka yini, loko ndzi langutele leswaku yi humesa madiriva, yi humese madiriva ya nhova? Kutani sweswi, tanani; ndzi ta mi byela leswi ndzi nga ta swi endla eka nsimu ya mina ya madiriva: ndzi ta susa rihlampfu ra yona, kutani yi ta dyiwa yi hela; ndzi ta hirimuxa rirhangu ra yona, kutani yi ta kandziyeriwa ehansi; naswona ndzi ta yi endla masangu: a yi nge ha tsemiwi, naswona a yi nge ha rimiwa; kambe mirhi ya mitwa ni swihlahla swa mitwa swi ta mila eka yona; ndzi ta tlhela ndzi lerisa mapapa leswaku ma nga yi nisele mpfula. Hikuva nsimu ya madiriva ya HOSI ya mavuthu i yindlu ya Israele, naswona vavanuna va Yuda i byanyi lebyi a byi tsakisa mbilu ya yona; kutani a langutela vuavanyisi, kambe waswivo, ntshikilelo; a langutela ku lulama, kambe waswivo, xirilo. Esaya 5:1-5.

Ku historia ya nkisi ya mobeko ya Lomingu, bantu ya Nzambi basengeli koyembela bantu ya Nzambi loyembo ya elanga ya vino, mpo loyembo yango elobi ete: “Mpe sikoyo, Ee bavandi ya Yelusaleme, mpe bato ya Yuda, sambisá, nabondeli bino, kati na ngai mpe elanga na ngai ya vino.” Loyembo ya elanga ya vino ezali loyembo oyo ezali koyebisa koleka pembeni ya bato moko ya kala ya kondimana, wana Nzambe azali kokota na kondimana elongo na baoyo Petelo alobi ete bazalaki “na ntango eleki bato te, kasi sikoyo bazali bato ya Nzambe.” Ezali koyebisa ete mbula moko te ekweyaki likoló ya elanga ya vino, bongo ezali mpe koyebisa mosala ya Eliya oyo ayaka na eleko yango ya ntango, mpe oyo ye moko kaka akoki kobimisa mbula na eleko yango. Toyebi ete loyembo yango ezali na ntina ya koleka pembeni ya bato ya kondimana, mpo loyembo ya

elanga ya vino eyembamaki na Klisto epai ya Baebele ya kala, na eleko oyo Baebele ya kala bazalaki kolekama pembeni, wana na ntango moko Nzambe azalaki kokota na kondimana elongo na Yisraele ya molimo.

Mũkũũrire ngerekano ingĩ: Kwarĩ na mũndũ ũmwe mwene nyũmba ũrĩa wahandire mũgũnda wa mũthabibũ, akĩũriga boma mũandĩ-inĩ yothe, agĩtimba irĩma rĩa gukamagĩra ndibei therũ-inĩ wa mũgũnda ũcio, akĩaka mũrũmĩro, agĩthondekera arimi, agĩthiĩ bũrũri wa kũraya. Na ihinda rĩa matunda rĩkĩa hakuhĩrĩrie, agĩtuma ndungata ciake kũrĩ arimi, nĩguo maheeo matunda ma mũgũnda ũcio. No arimi acio makĩnyita ndungata ciake, makĩhũtha ũmwe, makĩũraga ũngĩ, makĩinaga ũngĩ na mahiga. O rĩngĩ agĩtuma ndungata ingĩ nyingi gũkĩra cia mbere; nao makĩciĩka o ta ũguo. No mũthia wa mambĩ-inĩ mothe agĩtuma kũrĩ o andũ acio Mũriũ wake, akiuga atĩ, Nĩmakwĩhĩtĩra Mũriũ wakwa. No rĩrĩa arimi acio maonire Mũriũ, makĩarana meehoheku-inĩ, makĩuga atĩ, Ũyũ nĩwe mũrithi; ũkai, tũmũũrage, na tũnyite ũrithi wake. Nao makĩmũnyita, makĩmũruta nja wa mũgũnda wa mũthabibũ, makĩmũũraga. Nĩ ũndũ ũcio, mũnene wa mũgũnda wa mũthabibũ akĩũka, nĩ atĩa agĩkĩra arimi acio? Nao makĩmwĩra atĩ, Nĩagacina andũ acio arĩa aagĩ nĩ njamba cia ũũru kũna, na agĩthondekere mũgũnda wake wa mũthabibũ arimi angĩ arĩa magamũhe matunda mawo mahinda-inĩ mao. Jesũ akĩmeera atĩ, Kai inyui ndamwarĩtie maandĩko-inĩ, Ihiga rĩrĩa aaki marutire, nĩrĩo rĩtũĩkĩte rĩa mũtwe wa ngurũ; ũyũ nĩ ũtungata wa Mwathani, na nĩ wa gũtũgekania maithoinĩ maitũ? Nĩ ũndũ ũcio ngũmwĩra atĩ, Ũthamaki wa Ngai nĩukĩoherwo kuuma kũrĩ inyui, na ũheeo rĩrĩa rĩrĩa rũiko rũgũciara matunda mawo. Na o na ũrĩa wothe ũgũgwa igũrũ rĩa ihiga rĩno nĩakamenyeka-vũnjika; no ũrĩa wothe rĩgũgwĩra, nĩrĩgamũhũa hũa ta rũĩ. Na athamaki a athĩnjĩri-ngũ na Afarisai-o, rĩrĩa maiguire ngerekano ciake, makĩmenya atĩ nĩ o bo arĩa aarĩrĩrie. Mathayo 21:33–45.

U Yesu alipouimba wimbo wa shamba la mizabibu la Mungu kwa Israeli ya kale, walivutwa sana ndani ya mantiki na nguvu ya ujumbe huo, hata kwamba Yesu alipowauliza Wayahudi wale wabishi, bwana wa shamba la mizabibu angewatendea nini wale waliomwua Mwana, hawakuweza kujizuia kutoa jibu lililo sahihi, waliposema, “Atawaangamiza vibaya watu hao waovu, naye atalipangisha shamba lake la mizabibu kwa wakulima wengine, watakaompa matunda yake kwa majira yake.”

Yesu aqhubeka ngokushesha enezela elinye ivesi kuleyo ngoma, lapho ehlabela ngetshe elaliwa, wase ehlanganisa impendulo yabo nesitanza sokugcina lapho ethi: “Ngalokho ngithi kini, umbuso kaNkulunkulu uyakususwa kini, unikezwe isizwe esithela izithelo zawo. Futhi lowo oyakuwa phezu kwaleli tshe uyakwephulwa; kodwa lowo eliyakuwa phezu kwakhe, liyakumchoboza abe yimpuphu.” Lokho “ukumchoboza abe yimpuphu,” kuvumelanisa no-Isaya amashumi amabili nesikhombisa ekwenzeni “onke amatshe e-altare abe njengamatshe omcako achotshozwe abe yizicucu; izixuku zezihlahla nezithombe ngeke zisamile.” Kokubili kuyizinkomba zomsebenzi wemvuselelo owenziwa nguJosiya, owafanekisa labo bezinsuku zokugcina abaphinde bathole “izikhathi eziyisikhombisa”, okuyitshe lokukhubekisa elichoboza labo abenqaba ukulithola liyigugu.

Ku muni w’itegeko ry’icyumweru, nk’uko bigaragazwa muri Yesaya igice cya makumyabiri na karindwi, abahoze “mu gihe cyahise batari ubwoko,” bagomba kuririmba indirimbo y’uruzabibu rw’Umwami rw’inzoga itukura. Izi ngingo zakunze kugaragaza ko nta butumwa bwa gatatu

bubaho hatabanje kubaho ubutumwa bwa mbere n'ubwa kabiri. Itegeko ry'icyumweru ni ryo butumwa bwa gatatu, kandi umunsi w'itegeko ry'icyumweru ukubiyemo amateka y'ubutumwa bwa mbere n'ubwa kabiri. Mu gice cya makumyabiri na karindwi cya Yesaya, itegeko ry'icyumweru riranga igihe gihagarariwe muri Daniyeli igice cya mbere, hanyuma nanone muri Daniyeli ibice bya mbere kugeza ku bya gatatu. Mu buryo bw'ubuhanuzi, umunsi w'itegeko ry'icyumweru wo mu gice cya makumyabiri na karindwi uranga amateka yo ku wa 11 Nzeri 2001, igihe ubutumwa bwa mbere bwahawe imbaraga kugeza ku itegeko ry'icyumweru rigiye kuza vuba.

Mukanda wa kulondesa tukakontinua na kutala lwimbo luo abaakululwa basemekeile kulandulula mu ntanda wa ntanshi ya nshita iyo nkashi wa mu Roma akatandika kwimba lwimbo lwakwe, mu cyandiko cikakonka.

Nami nikatazama, na tazama, Mwana-kondoo alisimama juu ya mlima Sayuni, naye pamoja naye watu laki moja na arobaini na nne elfu, wakiwa na jina la Baba yake limeandikwa katika vipaji vya nyuso zao. Nami nikasikia sauti kutoka mbinguni, kama sauti ya maji mengi, na kama sauti ya ngurumo kuu; nami nikasikia sauti ya wapiga vinubi wakivipiga vinubi vyao; nao wakaimba kana kwamba wimbo mpya mbele ya kile kiti cha enzi, na mbele ya wale wenye uhai wanne, na wale wazee; wala hapakuwa na mtu awezaye kujifunza wimbo huo ila wale laki moja na arobaini na nne elfu, waliokombolewa kutoka katika nchi. Hao ndio ambao hawakutiwa unajisi na wanawake; kwa maana wao ni mabikira. Hao ndio wamfuatao Mwana-kondoo kila aendako. Hao walikombolewa kutoka miongoni mwa wanadamu, wakiwa malimbuko kwa Mungu na kwa Mwana-kondoo. Na katika vinywa vyao haukuonekana uongo; kwa maana hawana ila mbele ya kiti cha enzi cha Mungu. Ufunuo 14:1–5.